

HRVATSKA UDRUGA ZA
ODNOSE S JAVNOŠĆU

Potaknut interesom javnosti, medija i stručnjaka za odnose s javnošću za slučaj Grizli vezano uz sumnje o mogućim povredama profesionalnih i etičkih standarda struke za odnose s javnošću Sud časti je 3. lipnja 2016. odlučio pokrenuti postupak kako bi ispitaio sve činjenice slučaja i donio svoje mišljenje.

Sud časti je tražio i dobio očitovanje sljedećih pojedinaca i organizacija:

1. Tomislava Čehulića i Thomasa Bauera, suvlasnika agencije Grizli komunikacije d.o.o.
2. Nikole Grmoje, glasnogovornika Mosta
3. Hrvatskog društva lobista
4. Odvjetničkog društva Jelić, Čavlina Zrinščak i Sardelić

Sud časti se također koristio javno dostupnim podacima objavljenima u pojedinim medijima i u društvenim mrežama (Facebook).

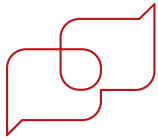
Pri tome je cilj Suda časti bio utvrditi postoji li opravdana sumnja da je došlo do povreda profesionalnih i etičkih standarda struke za odnose s javnošću u Ugovoru o pružanju PR usluga koji je navodno zaključen između tvrtki Grizli komunikacije d.o.o. i Braunsberger Holding GmbH i Komunikacijskoj strategiji za projekt West Gate.

U procjenama se prije svega rukovodio Etičkim kodeksom Hrvatske udruge za odnosu s javnošću, ali i relevantnim primjerima iz prakse drugih (međunarodnih) udruga za odnose s javnošću.

Sud časti je, naime, duboko svjestan da etički kodeksi često ne mogu odraziti sve etičke i profesionalne izazove s kojima se stručnjaci za odnose s javnošću susreću u praksi. To dovodi do situacija da stručnjaci za odnose s javnošću nemaju odgovarajuće smjernice i podršku za suočavanje s etičkim dilemama, posebno ukoliko iz nekog razloga nisu skloni zatražiti podršku Suda časti. S druge strane, moguće je također da pojedini stručnjaci za odnose s javnošću jednostavno ne vide ili nisu svjesni mogućih etički i profesionalno problematičnih točki svojih aktivnosti.

Ulazeći sve dublje u pojedine elemente slučaja Grizli Sud časti je prepoznao potrebu razjašnjavanja 'same suštine odnosa s javnošću' u odnosu na pojedine profesionalne i etičke standarde struke te preispitivanja prakse s ciljem njenog daljnjeg unapređenja.

Pri tome Sud časti nije ulazio u pravne i ostale aspekte cijelog slučaja koje potencijalno ulaze u korpus aktivnosti drugih nadležnih institucija, niti je uloga Suda časti bila utvrđivati autentičnost dostupne dokumentacije ili preispitivati istinitost dostavljenih očitovanja i izjava.

HRVATSKA UDRUGA ZA
ODNOSE S JAVNOŠĆU

Na svojoj sjednici održanoj 7. lipnja 2016. Sud časti je donio sljedeće mišljenje:

Mišljenje Suda časti HUOJ-a u slučaju Grizli

Sporni su sljedeći elementi uočeni u Ugovoru o pružanju PR usluga koji je navodno zaključen između tvrtki Grizli komunikacije d.o.o. i Braunsberger Holding GmbH i Komunikacijskog strategiji za projekt West Gate.

Garantiranje medijskog prostora

Garantiranje objava u točno određenim medijima s točno određenim sadržajem („za korist“ odnosno „na štetu“ određene strane, i sl.) suprotno je pravilima struke za odnose s javnošću. Ova se praksa može protumačiti i kao nedopušteni utjecaj na neovisnost medija i autonomnost urednika, novinara i ostalih autora programskih sadržaja u skladu s pravilima struke, pa čak i kad je vezana uz naknadu za uspješnost u odnosu na aktivnosti koje mogu ili ne moraju rezultirati ostvarenjem određenih zacrtanih ciljeva, na način na koji su definirani točkom 3.2 navodno zaključenog Ugovora. Garantiranje medijskog prostora i utjecaja na medije izravno je kršenje i Zakona o medijima (NN 59/04, 84/11, 81/13).

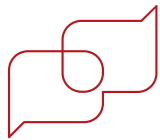
Plaćanje na temelju ostvarenih rezultata

Određivanje naknade za uspješnost etički je i profesionalno upitno kad se veže uz garanciju medijskog prostora ili ostvarenje određenog broja medijskih objava u određenim medijima s točno određenim sadržajem ili bilo koju drugu aktivnost čije provođenje ovisi o drugim osobama i organizacijama, odnosno nije rezultat legitimnih napora pružatelja usluge. Stručnjaci za odnose s javnošću krše načelo profesionalne sposobnosti Etičkog kodeksa HUOJ-a kad pristaju na uvjete suradnje koji uključuju osiguranje određenog broja objava u medijima kao kriterija uspješnosti.

Obećanje suradnje predstavnika državnih institucija

Dogovaranje kontakata i sastanaka s predstavnicima državnih institucija samo po sebi ne mora biti nedopušteno ili protivno pravilima struke. Javno zagovaranje je legitimna aktivnost u demokratskim sustavima. Međutim, navođenjem imena pojedinih predstavnika državnih institucija implicira se njihova suradnja, što može utjecati na percepciju javnosti da oni nisu nepristrani i neovisni u obavljanju javne dužnosti. Suprotno je pravilima struke kao sadržaj usluge navoditi ili implicirati suradnju predstavnika državnih institucija (gostovanje u emisijama i slično), posebno ukoliko se to veže na točno određenu temu s unaprijed definiranim zaključkom (da je neka stana slijedom nekih okolnosti profitirala ili slično) kako je navedeno točkom 3.2 u prvoj aktivnosti navodno zaključenog Ugovora.

Situacija koja izgleda kao sukob interesa može biti dovoljna da negativno utječe na povjerenje javnosti u nepristranost predstavnika državnih institucija. Navedeno narušava povjerenje u nositelje vlasti, u čemu stručnjaci koji se bave odnosima s javnošću ne bi smjeli sudjelovati jer se time krše načela profesionalne neovisnosti te transparentnosti i sukoba interesa Etičkog kodeksa HUOJ-a.

HRVATSKA UDRUGA ZA
ODNOSE S JAVNOŠĆU

Utjecaj na postupke u tijeku

Svaka kampanja koja ima za cilj stvoriti javni pritisak kako bi se utjecalo na institucije pravne države i postupke u tijeku je neetična, a posebno ako je cilj takve kampanje „podizanje optužnice“. Na Državno odvjetništvo ne bi se smjelo utjecati medijskim pritiscima. Povredu etičkih standarda struke predstavlja i namjera intenzivnog medijskog praćenja u korist klijenta i protiv treće strane kao motiv Državnom odvjetniku da pokrene radnje protiv treće strane i imenovanih osoba pa čak i kad je vezana uz naknadu za uspješnost. Stručnjaci za odnose s javnošću ne bi smjeli u svojim ponudama definirati aktivnosti koje za cilj imaju utjecaj na tijek i ishod pravosudnih postupaka te rad državnih odvjetnika.

Preporuke Suda časti

- Sud časti predlaže pokretanje postupka izmjena i dopuna Etičkog kodeksa HUOJ-a kako bi se preciznije (re)definirale njegove pojedine odredbe i pružile što relevantnije smjernice za etičko ponašanje stručnjaka za odnose s javnošću u odnosu na pojedine probleme uočene u praksi
- Pozivamo medije, a javnu televiziju posebno, da donesu uređivačke politike koje će na transparentan način definirati odnose između stručnjaka za odnose s javnošću i novinara, urednika i redakcija te propisati kriterije za sudjelovanje u emisijama
- Pozivamo sadašnje i potencijalne klijente agencija za odnose s javnošću, ukoliko su u nedoumici oko pojedinih odredbi ugovora za zastupanje u odnosima s javnošću, da se obrate Sudu časti
- Pozivaju se svi praktičari odnosa s javnošću, neovisno o tome jesu li članovi HUOJ-a ili nisu, da se obrate Sudu časti za nepristrano i povjerljivo mišljenje o eventualnim etičkim dilemama s kojima su suočeni
- Sud časti preporuča Upravnom odboru HUOJ-a da se, u trenutku kad ne postoji Zakon o lobiranju niti smjernice Hrvatskog društva lobista, definiraju i objave smjernice za etično i transparentno javno zagovaranje interesa

Sud časti

predsjednica Andreja Pavlović

dopredsjednica Boška Trbojević

član Dražen Dretar

članica Tina Puhalo

članica Ana Bagarić